

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 Jan. 1879, kl. 10 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag; Gifven Stockholms Slott den 20 December 1878.

I underdånig skrifvelse den 2 sistlidne Maj anmälde Riksdagen, att, då den svårighet, som med nu gällande lagbestämmelser för allmänheten egde rum, att, i saknad af tillgång till kännedom om hvilka personer utgjorde aktiebolags styrelse, kunna mot sådant bolag bevaka sin rätt, syntes påkalla lagstiftningens mellankomst, Riksdagen för sin del beslutat en författning i ämnet, af innehåll Riksdagens skrifvelse utvisar. Öfver detta förslag infordrade Kongl. Maj:t Högsta Domstolens utlåtande, hvar-efter, sedan detta inkommit, Kongl. Maj:t med afseende å hvad i Högsta Domstolen blifvit emot förslaget anmärkt, funnit detsamma icke kunna oförändradt antagas. Då emellertid Kongl. Maj:t funnit ett lagstadgande i sådan syftning, som den af Riksdagen antagna förordningen, vara lämpligt och af behovet påkalladt, har Kongl. Maj:t låtit uppgöra nytt förslag till förordning i ämnet, och har Kongl. Maj:t, sedan detta förslag undergått grundlagsenlig granskning, funnit godt att framlägga detsamma till Riksdagens godkännande.

Med bifogande af de i Statsrådet och Högsta Domstolen i ämnet förda protokoll, vill alltså Kongl. Maj:t, jemlikt 87 § Regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till

Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag.

Styrelsen för aktiebolag, hvilket enligt förordningen den 6 Oktober 1848 vunnit Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, åligger att inom tretio dagar efter hvarje val till styrelse eller styrelseledamot om valets utgång göra skriftlig anmälan hos rådstufvurätten eller domhufvanden i den ort, der Styrelsen har sitt säte. Försummas hvad sålunda är föreskrifvet böte en hvar af styrelsens ledamöter, som till sagda försummelse gjort sig skyldig, från och med tio till och med femtio kronor. Rätten eller domhufvanden anteckne dessa anmälanden i särskild dagbok och hålle dem för allmänheten tillgängliga.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Louis De Geer.

Utdrag af Protokollet öfver justitie-departements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott Fredagen den 22 November 1878,

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre *De Geer*,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
Statsråden: Herr *Lagerstråle*,
Thyselius,
Lovén,
Friherre *von Otter*,
Forssell,
Rosensvärd,
von Steyern.
Justitieråden: *Huss*,
von Segebaden.

Herr Statsministern och Chefen för Justitie-departementet anmälde i underdånighet:

2:o.

Riksdagens underdåniga skrifvelse den 2 Maj innevarande år, hvaruti är vordet tillkännagifvet, att Riksdagen för sin del beslutat följande

»Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag. Styrelse för aktiebolag, hvilket enligt Kongl. Förordningen den 6 Oktober 1848 vunnit Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, åligger att, då val till styrelse eller styrelseledamot skett, inom tretio dagar därefter hos rätten eller domhafvanden i den ort, der styrelsen har sitt säte, göra skriftlig anmälan om valets utgång. Har åt särskild person

uppdrag lemnats att i allmänhet för bolaget tala och svara, skall ock derom inom lika tid, sedan sådant uppdrag lemnades, enahanda anmälan ske. Försummas något af hvad sålunda är föreskrifvet, böte en hvar af styrelsens ledamöter, hvilken till en sådan försummelse gjort sig skyldig, från och med tio till och med femtio kronor. Rådhusrätten och domhafvanden hålle sedan dessa anmälanden för allmänheten tillgängliga.»

Herr Statsministern anmälde härjemte i underdånighet det från Högsta Domstolen, i enlighet med § 87 Regeringsformen, öfver Riksdagens ofvanberörda lagförslag infordrade utlåtande, sådant det finnes intaget i Högsta Domstolens protokoll den 23 sistlidna månad, hvaraf inhemtades, bland annat, att, enligt Domstolens åsigt, den föreslagna föreskriften, att, när uppdrag lemnats åt särskild person att i allmänhet för bolag af ifrågavarande beskaffenhet tala och svara, anmälan derom skulle göras på sätt förslaget innehölle, torde, i stället att bereda allmänheten tillfälle till säker kännedom om bolagets representanter, kunna blifva vilseledande i så måtto att, då i förslaget icke stadgades, att anmälan om upphörande af uppdraget borde göras, det lätteligen kunde inträffa, att den, som ville föra talan mot bolaget, komme att vända sig mot person, hvilkens uppdrag i förrberörda hänseende redan upphört; I anledning hvaraf och då dessutom en föreskrift sådan som den omförmälda icke kunde anses vara för det med förslaget åsyftade ändamål behöflig samt dertill komme, att redaktionen af förslaget i öfrigt syntes erfordra förbättring, Högsta Domstolen funnit sig icke böra tillstyrka bifall till detsamma.

Efter att hafva uppläst förenämnda protokoll yttrade Herr Statsministern, att, med afseende å hvad i Högsta Domstolen blifvit emot förslaget anmärkt, detsamma icke torde böra oförändradt antagas;

Och tacktes, med bifall till Herr Statsministerns nu gjorda, af Statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen, Hans Maj:t Konungen förklara sig icke vilja godkänna Riksdagens ifrågavarande förslag.

Sedan Justitieråden Huss och von Segebaden afträdt, yttrade Herr Statsministern, att då ett lagstadgande i sådan syftning, som den af Riksdagen beslutade förordningen syntes lämpligt och af behovet påkalladt, Herr Statsministern låtit inom Justitiedepartementet, med iakttagande af de ändringar, som blifvit af Högsta Domstolens samtliga ledamöter ifrågasatta, upprätta nytt förslag till förordning i ämnet, och hemstälde, att Kongl. Maj:t tacktes i nåder förordna, att, genom note ur detta protokoll, Högsta Domstolens utlåtande måtte, jemlikt § 87 Rege-

ringsformen, inforas öfver detta förslag, hvilket upplästes och var af följande lydelse:

»Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag.

Styrelsen för aktiebolag, hvilket enligt förordningen den 6 Oktober 1848 vunnit Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, åligger att inom tretio dagar efter hvarje val till styrelse eller styrelseledamot om valets utgång göra skriftlig anmälan hos rådstufvurätten eller domhafvanden i den ort, der styrelsen har sitt säte. Försummas hvad sålunda är föreskrifvet böte en hvar af styrelsens ledamöter, som till sagda försummelse gjort sig skyldig, från och med tio till och med femtio kronor. Rätten eller domhafvanden anteckne dessa anmälanden i särskild dagbok och hålle dem för allmänheten tillgängliga».

Hvad Herr Statsministern sålunda hemställt och deruti Statsrådets öfrige ledamöter instämde behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla.

Ex protocollo

Th. Wilh. Malm.

*Utdrag af Protokollet öfver ett lagärende, hållet uti Kongl. Maj:ts
Högsta Domstol Måndagen den 9 December 1878.*

Andra rummet:

Närvarande:

Justitieråden: *Södergren,
Wretman,
von Hofsten,
Olivecrona,
Lindhagen,
Svedelius,
Östergren.*

Tillförordnade Byråchefen Revisionssekreteraren Annerstedt föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver Justitiedepartements-ärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet den 22 nästlidne November, hvarmedelst, för det ändamål 87 § Regeringsformen omförmäler, Högsta Domstolens utlåtande blifvit infordradt öfver ett inom Justitiedepartementet upprättadt nytt förslag till Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag af följande lydelse:

»Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag.

Styrelsen för aktiebolag, hvilket enligt Förordningen den 6 Oktober 1848 vunnit Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, åligger att inom tretio dagar efter hvarje val till styrelse eller styrelseledamot om valets utgång göra skriftlig anmälan hos rådstufvurätten eller domhafvanden i den ort, der styrelsen har sitt säte. Försummas hvad sålunda är föreskrifvet böte en hvar af Styrelsens ledamöter, som till sagda försummelse gjort sig skyldig, från och med tio till och med femtio kronor. Rätten eller domhafvanden anteckne dessa anmälanden i särskild dagbok och hålle dem för allmänheten tillgängliga.»

Justitieråden Södergren, Wretman, Olivecrona och Östergren åberopade hvad af dem vid granskning af det utaf Riksdagen för dess del antagna förslaget till Förordning angående ifrågavarande ämne blifvit till Högsta Domstolens protokoll den 23 sistlidne Oktober yttradt derom, att, enligt Justitierådens åsigt, anledning saknades att betunga rådstufvurätter och domhafvande på landet med åliggande att emottaga och hålla tillgängliga de nu föreslagna anmälningarne om bolagsstyrelser; hvilket enligt Justitierådens förmenande lämpligast borde tillkomma Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på sätt i fråga om styrelser för enskilda banker nu eger rum.

Justitieråden von Hofsten, Lindhagen och Svedelius lemnade förslaget utan anmärkning.

Ex protocollo

E. Adlerstråhle.

*Utdrag af protokollet öfver justitie-departements-ärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott
Fredagen den 20 December 1878,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre *De Geer*,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
Statsråden: Herr *Lagerstråle*,
Thyselius,
Lovén,
Friherre *von Otter*,
Forssell,
Rosensvärd,
von Steyern,
Malmström;
Justitieråden: *Wretman*,
Wedberg.

Herr Statsministern och Chefen för Justitiedepartementet anmälde i underdånighet:

1:o) att sedan Kongl. Maj:st den 22 sistlidne November infordrat Högsta Domstolens utlåtande öfver ett inom Justitiedepartementet upprättadt förslag till förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag, så hade Högsta Domstolen enligt dess protokoll den 9 innevarande månad afgifvit yttrande öfver förslaget; och anförde härvid Herr Statsministern, efter att hafva redogjort för de olika meningar, som inom Högsta Domstolen gjort sig gällande:

»Inom Högsta Domstolen hafva fyra ledamöter vid förslaget erinrat, att anledning syntes dem saknas att betunga rådstufvurätter och domhafvande på landet med åliggande att emottaga och hålla tillgängliga de föreslagna anmälningarne om bolagsstyrelser, hvilket lämpligen borde tillkomma Kongl. Maj:ts Befallningshafvande på sätt i fråga om styrelser för enskilda banker nu eger rum.

Den rättsökande allmänhetens behof af kändedom derom, hvilka

personer utgöra styrelsen i ett aktiebolag, synes mig dock bättre blifva tillgodosedt genom förslagets stadgande, att de ifrågasatta uppgifterna skola finnas tillgängliga hos rätten eller domaren — till hvilka embetsmyndigheter de rättsökande hafva att vända sig för erhållande af stämning — än genom bestämmelsen att uppgifterna skulle finnas att tillgå hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; i hvilket fall man blefve nödsakad att först i länets residensstad söka upplysning om hvilka personer utgjorde bolagets styrelse för att sedermera, oftast på annan ort, å dem uttaga stämning. På grund häraf och då skyldigheten att emottaga och registrera dessa anmälningar, vid det förhållande att åtminstone på landet aktiebolagen i allmänhet endast till ett mindre antal finnas inom samma rätts domvärjo, ej kan antagas komma att för rådstufvurätterna och domhafvandena blifva synnerligen betungande, men Kongl. Maj:ts Befallningshafvande deremot måste blifva i vida högre grad betungad, om en sådan skyldighet ålades honom för hela länet, synes mig skäl saknas att i detta afseende afvika från det af Riksdagen för dess del antagna förslaget.

Jag hemställer derföre i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t tacktes i nådig proposition föreslå Riksdagen till antagande följande förslag till:

Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag.

Styrelsen för aktiebolag, hvilken enligt förordningen den 6 Oktober 1848 vunnit Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, åligger att inom tretio dagar efter hvarje val till styrelse eller styrelseledamot om valets utgång göra skriftlig anmälan hos rådstufvurätten eller domhafvanden i den ort, der styrelsen har sitt säte. Försummas hvad sålunda är föreskrifvet böte en hvar af styrelsens ledamöter, som till sagda försummelse gjort sig skyldig, från och med tio till och med femtio kronor. Rätten eller domhafvanden anteckne dessa anmälanden i särskild dagbok och hålle dem för allmänheten tillgängliga.»

Justitierådet Wretman åberopade sitt vid förslagets granskning hos Högsta Domstolen afgifna yttrande.

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen bifalla hvad Herr Statsministern hemstält; och skulle till följd häraf till Riksdagen aflåtas nådig proposition af det innehåll, bil. Litt. A. till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
C. P. Hagbergh.